

Notitie

Een werkbare TU/e?

**Een onderzoek naar het Arbo-beleid van
de TU/e ten aanzien van studenten**

Deel 2:
Conclusies en Aanbevelingen

Werkgroep Arbo

November 2002

PF

Traverse 0.21

Postbus 513

5600 MB Eindhoven

Telefoon: 040 – 247 4221

E-mail: pf@tue.nl

Internet: www.tue.nl/pf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	b
5 Conclusies	26
5.1 Conclusie ten aanzien van deelvragen.....	26
5.2 Conclusie ten aanzien van probleemstelling	29
6 Aanbevelingen.....	31

5 Conclusies

De conclusies worden weergegeven aan de hand van de deelvragen die gesteld zijn. Tot slot wordt de probleemstelling beantwoord.

5.1 Conclusie ten aanzien van deelvragen

Waar ligt de organisatieverantwoordelijkheid van het Arbo-beleid op de TU/e en wat zijn de belangrijkste actoren hierin?

De organisatieverantwoordelijkheid voor het Arbo-beleid op de TU/e is erg onduidelijk en versnipperd. Officieel is het College van Bestuur als geheel aansprakelijk voor het Arbo-beleid op de TU/e. AMSO valt momenteel onder de verantwoording van de secretaris van het CvB (geen Collegelid). Daarmee is er niemand binnen het College van Bestuur expliciet verantwoordelijk de aansturing en centrale coördinatie van het Arbo-beleid op de TU/e. AMSO is een adviesorgaan en draagt derhalve geen verantwoordelijkheid voor het Arbo-beleid en de uitvoering daarvan. De uitvoer van het Arbo-beleid ligt bij de faculteiten en diensten.

Op faculteits- en dienstenniveau ligt de verantwoordelijkheid van Arbo beleidsmatig gezien bij de directeur bedrijfsvoering en uitvoerend gezien bij de Arbo- en Milieucoördinator, welke ook een adviesrol richting de directeur bedrijfsvoering heeft. Mankementen worden door de directeur bedrijfsvoering met het faculteitsbestuur besproken, de Arbo- en Milieucoördinator voert het beleid uit. De Arbo- en Milieucoördinatoren zijn vaak werkzaam op het meest risicovolle terrein van de faculteit. Alleen bij B dreigen andere risico's hierdoor op de achtergrond te raken.

De versnippering van het Arbo-beleid komt op meerdere niveaus naar voren door de tweedeling van werkplek en werkdruk. De eerste valt onder de verantwoordelijkheid van de directeur bedrijfsvoering/ arbeidsinspectie en de tweede onder de verantwoordelijkheid van de opleidingsdirecteur/ onderwijsinspectie. Een integrale aanpak van werkplek en werkdruk ontbreekt vaak.

Niet alle wettelijk aangewezen verantwoordelijke personen zijn zich ervan bewust dat zij verantwoordelijk zijn voor bepaalde arbeidsomstandigheden.

Wat betreft de financiële verantwoordelijkheid voor het Arbo-beleid op de TU/e is er ook sprake van onduidelijkheid en versnippering. Arbo-zaken worden op alle faculteiten decentraal geregeld: capaciteitsgroepen betalen meubilair uit eigen begrotingen en Arbo-kosten worden niet apart begroot. Voor Arbo-zaken die studenten betreffen is meestal geen structureel budget beschikbaar. Bij de Bibliotheek is er een onduidelijke situatie betreffende wie verantwoordelijk is voor de kosten die arbo-aspecten met zich meebrengen. Bij het Auditorium worden de financiën centraal beschikbaar gesteld.

De belangrijkste actoren in het Arbo-beleid van de TU/e zijn de adviserende dienst AMSO en de Arbeidsinspectie. AMSO wordt door verschillende faculteiten en diensten vaak ingeschakeld bij problemen en om advies gevraagd. De Arbeidsinspectie legt bij haar inspectierondes de nadruk op RSI onder studenten.

Welke positie heeft student in deze structuur en in hoeverre biedt de wet bescherming voor de positie van de student?

Ondanks dat de student onder de Arbo-wet valt, is de rechtspositie van de student zwak. Onder andere door het ontbreken van een ondergeschiktheidsrelatie (zoals werkgever-werknemer) en een vaste werkplek, is de Arbo-wet soms niet van toepassing op studenten (in het geval van arbeidsinhoud en werkdruk) en kan in andere gevallen eenvoudig ontdoken worden¹.

Ook voorziet de Arbo-wet niet in het monitoren van gezondheidsklachten van studenten en de reïntegratie, zoals door de bedrijfsarts voor medewerkers wordt gedaan. De TU/e heeft ook niet zelf het initiatief genomen om dit wél te doen.

Welk Arbo-beleid wordt er gevoerd op de faculteiten en bij de student-gerelateerde diensten?

Over het algemeen volgen de faculteiten en student-gerelateerde diensten de Arbo-wet en het Arbo-beleid van de TU/e. Men voert zelf geen specifiek Arbo-beleid en Arbo is meestal geen integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van een faculteit of dienst. Echter de faculteiten T en N zijn duidelijk op weg om Arbo een integraal onderdeel te laten worden van de bedrijfsprocessen van de faculteit.

De faculteiten en diensten benadrukken verschillende aspecten van Arbo, hetgeen onder andere voortvloeit uit de verschillende aard van faculteiten (bijvoorbeeld experimenteel onderzoek vs. theoretisch onderzoek). Echter ook daar waar overeenkomsten tussen faculteiten zijn, zijn er grote verschillen in aanpak van Arbo. Arbo krijgt weliswaar steeds meer prioriteit, maar nog lang niet altijd voldoende.

De uitvoer van het Arbo-beleid gebeurt voornamelijk aan de hand van RI&E's en hetgeen de Arbo-wet voorschrijft en kan gekarakteriseerd worden als pragmatisch. Bij de uitvoer van het Arbo-beleid moeten er, vanwege de beperkte financiën, prioriteiten gesteld worden. Vaak wordt advies ingewonnen van AMSO. Echter bij de faculteit T gaat men niet pragmatisch te werk; er wordt hier meer vanuit een eigen beleidskader structureel aan Arbo gewerkt. Bij N is een dergelijke aanpak in ontwikkeling.

Bij de faculteiten B en BMT vervullen de FR's een actieve rol bij het maken van Arbo tot een beleidspunt. Bij de overige faculteiten staat Arbo veel minder op de voorgrond.

Wat zijn de aandachtspunten van het TU/e Arbo-beleid met betrekking tot studenten?

De aandachtspunten zijn Arbeidsomstandigheden op machinewerkplaatsen en in laboratoria en met name RSI krijgt veel aandacht. Vaak wordt daarbij vergeten dat het Arbo-beleid veel meer dan alleen RSI omvat.

De bewustwording van studenten betreffende arbeidsomstandigheden wordt als belangrijke factor genoemd in het Arbo-beleid. De manier waarop en de hoeveelheid waarin de verschillende faculteiten en diensten hier aandacht aan besteden is zeer verschillend.

Aan verbetering van werkplekken voor studenten wordt wel gewerkt, maar dit staat over het algemeen niet op de voorgrond. Ook dit probleem wordt niet eenduidig aangepakt bij de verschillende faculteiten.

¹ Bijvoorbeeld in het geval van het ontbreken van een ergonomisch geschikte werkplek voor langdurig gebruik wordt aangevoerd dat de student niet langdurig op deze plek zit. Studenten zitten weliswaar op veel verschillende werkplekken, maar deze zijn dan vaak allemaal ongeschikt om langdurig te werken. In zijn totaliteit zitten studenten dus langdurig op niet geschikte werkplekken.

Slechts drie faculteiten (T, N en ID) geven expliciet aan dat er in het Arbo-beleid geen onderscheid gemaakt wordt tussen student en medewerker. Bij de overige faculteiten bleek dat medewerkers vaak meer prioriteit krijgen dan studenten.

Hoe worden deze aandachtspunten ten uitvoer gebracht en wat is er tot nu toe bereikt?

De Arbeidsomstandigheden voor studenten op machinewerkplaatsen en in laboratoria zijn over het algemeen goed geregeld, alhoewel er wel grote verschillen zijn in voorschriften. Medewerkers en studenten dragen verantwoording voor hun eigen veiligheid en gezondheid, maar ook voor die van collegae en medestudenten voor wat betreft de directe veiligheids- en gezondheidsbedreigingen/ gevaren die hier kunnen optreden.

Wat betreft indirecte veiligheids- en gezondheidsbedreigingen (oftewel: sluimerende klachten die zich pas na een lange tijd als gezondheidsklacht uiten) worden studenten alleen een eigen verantwoordelijkheid toegeschoven.

Vrijwel alle faculteiten besteden veel aandacht aan RSI, maar het gaat hierbij vooral om 'goedkope' maatregelen, zoals voorlichting. Aanpassingen van meubilair voor studenten vindt niet op alle faculteiten plaats (wel bij E, T, W&I, W, N en ID), terwijl wel vrijwel alle faculteiten nieuw meubilair voor medewerkers hebben aangeschaft. Er bestaan grote verschillen tussen de soorten en kwaliteit van het aangeschafte meubilair². Er zijn ook grote verschillen tussen de faculteiten in de opkomst bij RSI-workshops.

De veiligheid op een aantal faculteiten is verbeterd. Slechts bij een faculteit wordt aangegeven dat men instructies krijgt wat betreft vluchtroutes. Bij de overige faculteiten blijkt dit niet. Veiligheidsinstructies worden wel gegeven, maar zijn vaak niet verplicht.

Slechts op enkele faculteiten is er meer duidelijkheid gerealiseerd over de verantwoordelijkheden (T en N), terwijl deze onduidelijkheden bij alle faculteiten en diensten naar voren kwamen. Het vergroten van de bewustwording van de student krijgt wel aandacht, maar heeft nog niet de tijd gehad om zijn vruchten af te werpen.

Problemen worden in volgorde van urgentie aangepakt.

Komen er knelpunten naar voren in de vorming en bij de uitvoer van het Arbo-beleid met betrekking tot studenten?

Een knelpunt bij de *vorming* van het Arbo-beleid is het niet goed verlopen van de communicatie betreffende de handhavingcorrespondentie van de Arbeidsinspectie naar medezeggenschapsorganen waar studenten zitting hebben (zoals FR en UR). Hierdoor worden studenten nauwelijks bij de vorming van het Arbo-beleid betrokken. Doordat de gezondheidsklachten van studenten niet bijgehouden worden, bestaat er weinig zicht op de gezondheidsklachten die studenten vanwege hun studie oplopen. Studenten weten ook vaak niet waar ze met hun klachten naar toe moeten. Op deze manier kan het Arbo-beleid niet goed afgestemd worden op de feitelijke situatie en daarbij behorende klachten.

Ook vormt het doorgaans ontbreken van een integrale aanpak van werkdruk en werkplek een belemmering in de effectiviteit van het Arbo-beleid.

Een ander knelpunt wat bij een enkele faculteit bij de *vorming* van het Arbo-beleid naar voren komt, is het feit dat er geen consistentie is tussen de aandachtspunten

² In deze notitie wordt verder geen oordeel geveld over het wel of niet goed zijn van het aangeschafte meubilair.

met betrekking tot studenten van de directeur bedrijfsvoering en die van de Arbo- en milieucoördinator.

Het grootste knelpunt in de *uitvoer* van het beleid zijn de zeer beperkte financiële middelen, waardoor problemen soms niet opgelost worden. Bijvoorbeeld een bundeling van Arbo- en Milieucoördinatoren, waar vraag naar is vanuit de faculteiten, is wegens gebrek aan financiële middelen nog niet van de grond gekomen.

Een ander knelpunt wat bij de *uitvoer* van het Arbo-beleid naar voren komt, te weten bij RSI-preventie, zijn -naast het moeilijk monitoren van studenten- de lage opkomstpercentages bij de RSI-workshops. Een ander knelpunt in het Arbo-beleid is de onderbezetting van AMSO. Ook is de positie van AMSO is voor veel betrokken niet geheel duidelijk. Op bepaalde onderwerpen, zoals vergunningen, mist AMSO bepaalde deskundigheid.

Sommige Arbo- en milieucoördinatoren zijn van mening dat zij niet voldoende tijd tot hun beschikking hebben om alle werkzaamheden naar behoren uit te voeren.

Andere belangrijke knelpunten voor zowel de vorming als de uitvoer van het Arbo-beleid zijn: onduidelijkheid omtrent verhuizingen, onduidelijkheid in de wetgeving, Arbo-richtlijnen die niet toegesneden zijn op de situatie en het ontbreken van een gezagsverhouding tussen de universiteit en de student.

5.2 Conclusie ten aanzien van probleemstelling

Na het beantwoorden van de deelvragen kunnen we een antwoord formuleren op de probleemstelling. De probleemstelling luidde als volgt:

In welke mate is het TU/e Arbo-beleid met betrekking tot studenten goed en effectief?

Ondanks dat de student onder de Arbo-wet valt is de rechtspositie zwak en biedt de Arbo-wet nog onvoldoende bescherming om goede Arbeidsomstandigheden voor studenten af te dwingen. Daarnaast wordt door versnippering van verantwoordelijkheden en grote onduidelijkheden in verantwoordelijkheden met betrekking tot Arbo op verschillende niveaus, de realisatie van goede arbeidsomstandigheden voor studenten belemmerd. Ook de verschillende status van studenten ten opzichte van medewerkers speelt hierbij een rol.

Doordat Arbo in de meeste gevallen geen integraal onderdeel is van de bedrijfsprocessen van de faculteiten en diensten, worden knelpunten pragmatisch aangepakt. Op dat moment worden goede arbeidsomstandigheden mogelijk gemaakt, maar van een meer lange termijnbeleid om arbeidsomstandigheden te verbeteren is meestal geen sprake. Bij de faculteiten T en N is er sprake van een beter Arbo-beleid doordat men Arbo wel als een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering ziet en problemen structureel aanpakt.

Doordat er door de faculteiten bij problemen deskundigheid van AMSO wordt ingewonnen, zijn de maatregelen vaak gebaseerd op deskundig advies.

In het Arbo-beleid voor studenten ligt de nadruk erg op RSI, waardoor andere zaken soms vergeten worden.

Over het algemeen verdient het Arbo-beleid om bovenstaande redenen dus nog zeker een aantal verbeteringen voordat het overal als goed kan worden aangemerkt.

Het Arbo-beleid betreffende Arbeidsomstandigheden en veiligheid op machinewerkplaatsen en in laboratoria is effectief. Echter zijn veiligheidsinstructies vaak niet verplicht.

Wat betreft de indirecte veiligheids- en gezondheidsbedreigingen voor studenten is het Arbo-beleid niet effectief. Dit komt doordat studenten een eigen verantwoordelijkheid toegeschoven wordt. Door middel van voorlichting wil men op studenten wijzen op de eigen verantwoordelijkheid. Echter de verbetering van werkplekken voor studenten, die noodzakelijk zijn om goede Arbeidsomstandigheden überhaupt mogelijk te maken, krijgt nog niet op alle faculteiten en diensten voldoende aandacht.

Bij slechts twee faculteiten is er meer duidelijkheid gerealiseerd omtrent de verantwoordelijkheden voor Arbo, terwijl alle faculteiten en diensten hierin meer duidelijkheid behoeven.

De effectiviteit van het Arbo-beleid wordt belemmerd door een aantal knelpunten. Belangrijke knelpunten zijn de beperkte financiën, het schaarse zicht op de gezondheidsklachten van studenten, het uitstellen van het Masterplan en het ontbreken van een integrale aanpak van Arbo en de overige bedrijfsprocessen. Het aanpakken van deze knelpunten zal de effectiviteit ten goede kunnen komen.

Wat betreft directe veiligheids- en gezondheidsbedreigingen is het Arbo-beleid effectief, echter wat betreft indirecte gezondheidsbedreigingen is het Arbo-beleid onvoldoende effectief. Door een aantal belangrijke knelpunten wordt de effectiviteit van het Arbo-beleid belemmerd.

6 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de hiervoor gestelde conclusies worden nu aanbevelingen gedaan om het TU/e Arbo-beleid met betrekking tot studenten te verbeteren en effectiever te maken. Op deze manier worden betere Arbeidsomstandigheden voor studenten gerealiseerd.

- **Ten einde het Arbo-beleid te verbeteren dienen de onduidelijkheden van verantwoordelijkheden voor Arbo weggenomen te worden.**

Daarbij dient men te beginnen met het aanwijzen van een Collegelid dat expliciet eindverantwoordelijk is voor Arbo en veiligheid op deze universiteit.

Om vervolgens ook op decentraal niveau meer duidelijkheid te scheppen in de verantwoordelijkheden omtrent Arbo dient een structuur omgezet te worden waarin deze verantwoordelijkheden in kaart zijn gebracht én waarbij de verantwoordelijke personen er ook van op de hoogte gebracht worden dat zij verantwoordelijkheid dragen voor Arbo. Daarnaast is het ook belangrijk dat er iemand aangewezen wordt die er ook controle op uitvoert of deze verantwoordelijkheden nageleefd worden. De meest voor de hand liggende persoon zou hiervoor de directeur bedrijfsvoering zijn.

Voor de opzet van een dergelijke structuur op decentraal niveau zouden faculteiten en diensten een voorbeeld kunnen nemen aan de faculteiten T en N die al met zo een dergelijke structuur werken cq. aan het opzetten zijn.

Ook zouden Arbo- en milieucoördinatoren zelfstandiger moeten kunnen opereren en bijvoorbeeld de bevoegdheid moeten krijgen om een laboratorium af te sluiten totdat de directeur bedrijfsvoering zich uitspreekt.

Een duidelijke structuur van het Arbo-beleid en de bijbehorende verantwoordelijkheden op de universiteit zal bijdragen aan een meer eenduidig Arbo-beleid op deze universiteit.
- **Door een meer integrale benadering van het Arbo-beleid met de overige bedrijfsprocessen, kan het Arbo-beleid verbeterd worden.**

Dit zou een meer lange termijn beleid mogelijk maken ten opzichte van de huidige pragmatische aanpak. Bij een meer lange termijn beleid is het ook mogelijk om Arbo-zaken te begroten, waardoor men over een structureel budget voor Arbo beschikt. Nu betalen namelijk veel capaciteitsgroepen Arbo-gebonden zaken uit de 'pot' personeelskosten of, indien het zaken voor studenten betreft, uit de 'pot' overig. Een potje overig is uiteraard nooit groot en is zeker geen structureel budget, waardoor er vaak geen geld beschikbaar is om Arbeidsomstandigheden van studenten te verbeteren.
- **Door het apart begroten van Arbo-zaken, wordt het grootste knelpunt in de uitvoer van het arbo-beleid (gebrek aan financiële middelen) weggenomen en wordt daarmee het Arbo-beleid verbeterd.**

Het strekt tot aanbeveling om een centraal budget voor Arbo beschikbaar te stellen, zodat goede Arbeidsomstandigheden overal even goed gerealiseerd kunnen worden.
- **Door een integrale benadering van werkplek en werkdruk, met name voor studenten, wordt een effectiever Arbo-beleid mogelijk.**

Om dit mogelijk te maken is op het gebied van Arbo voor studenten nauwe samenwerking tussen de directeurs bedrijfsvoering en opleidingsdirecteuren

vereist. Het is hierbij verstandig om één persoon hierin eindverantwoordelijke te laten zijn, om afschuifpolitiek te voorkomen en efficiënt beleid mogelijk te maken. Het ligt het meest voor de hand om dit de directeur bedrijfsvoering te laten zijn, aangezien deze ook verantwoordelijk is voor de Arbeidsomstandigheden van medewerkers.

- **Een voorwaarde voor het überhaupt kunnen verbeteren en effectiever kunnen maken van het Arbo-beleid voor studenten, dient men ten minste zicht te hebben op de gezondheidsklachten die studenten ten gevolge van hun studie oplopen en de knelpunten die studenten met betrekking tot Arbo ondervinden.**

Er dient dus een continue inventarisatie plaats te vinden van gezondheidsklachten van studenten die zij ten gevolge van hun studie oplopen en van knelpunten die studenten belemmeren om onder goede Arbeidsomstandigheden op deze universiteit te werken. Een mogelijkheid voor een dergelijke inventarisatie is het instellen van een centraal meldpunt voor studenten die klachten hebben over hun arbeidsomstandigheden en /of met gezondheidsklachten kampen en dit meldpunt ook duidelijke, herhaaldelijke bekendheid te geven onder studenten. Gedacht kan worden aan een bedrijfsarts voor studenten, door wie dan ook begeleiding kan worden geboden bij reïntegratie. Studenten kunnen dan voor psychologische klachten bij de psychologen terecht, voor fysieke klachten bij de arts.

- **Door aan de hand van het *gebruikspatroon* van werkplekken voor studenten een status aan werkplekken toe te kennen, kan de inrichting van de werkplek ook op de juiste manier afgestemd worden op het gebruik daarvan en kunnen betere Arbeidsomstandigheden voor studenten gerealiseerd worden.**

Volgens de Arbo-wet hebben studenten namelijk officieel geen vaste werkplek om dat ze in theorie niet de hele dag op een plek zitten. In de praktijk blijkt dat studenten weliswaar op verschillende plaatsen zitten, maar dat deze werkplekken (hieronder vallen ook collegezalen) wel overal zodanig ingericht zijn, dat zij slechts geschikt zijn voor kortstondig gebruik. Studenten zitten dus de hele dag op werkplekken die geschikt zijn voor kortstondig gebruik, met slechts een aantal kleine pauzes om van de ene naar de andere werkplek te gaan. Het lopen van de ene werkplek naar de andere, kan echter vergeleken worden met het halen van een kopje koffie of het maken van een kopie, door een medewerker. Op basis van het hierboven beschreven gebruikspatroon van werkplekken door studenten, dienen –in ieder geval een deel van- deze studentwerkplekken dus geschikt gemaakt te worden voor langdurig gebruik. Daarbij kan een duidelijk onderscheid tussen werkplekken geschikt voor kortstondig en langdurig gebruik kan bijdragen aan een effectiever Arbo-beleid.

- **Door Arbo-gerelateerde instructies, zoals veiligheidsinstructies en RSI-workshops, *verplicht* te stellen voor *alle* studenten, kan de effectiviteit van het Arbo-beleid verbeterd worden.**

De universiteit verwijst vaak naar de eigen verantwoordelijkheid van studenten. Echter om met een eigen verantwoordelijkheid om te kunnen gaan, moeten studenten er wel van tevoren van op de hoogte zijn wat er onder hun eigen verantwoordelijkheid valt. Hier is *de universiteit* verantwoordelijk voor.

Ook kunnen studenten pas een eigen verantwoordelijkheid toegeschoven worden, indien zij weten wat gezondheids- en veiligheidsgevaren kunnen zijn,

wat de gevolgen van deze gevaren zijn en hoe deze gevaren voorkomen kunnen worden. Ook dit valt onder de verantwoordelijkheid van de universiteit: studenten eerst van deze zaken op de hoogte te stellen, alvorens men studenten met een eigen verantwoordelijkheid opscheept.

Daarnaast wordt door de grote nadruk op voorlichting over RSI vaak vergeten dat het ook zeer belangrijk is om alle studenten voorlichting te geven over veiligheid. Vluchtroutes bijvoorbeeld moeten iedere student in elk gebouw waar zij komen bekend zijn! Alle studenten zouden daarom een verplicht voorlichtingsprogramma moeten volgen, waarin zowel veiligheidsregels van laboratoria, machinewerkplaatsen etc., vluchtroutes, RSI, rechten en plichten, en organisatie verantwoordelijkheid voor Arbo aan bod komen³. Een dergelijk voorlichtingsprogramma behoeft centrale financiering aangezien gebleken is (bij de RSI-workshops) dat het niet werkt op dergelijke belangrijke voorlichting aan studenten decentraal te laten financieren.

- **Naast voorlichting over hoe studenten onder goede Arbeidsomstandigheden kunnen werken, dient er ook de infrastructuur (bijvoorbeeld de inrichting van werkplekken) aanwezig te zijn om de opgedane kennis in de voorlichting op de universiteit in de praktijk te kunnen brengen.**

Voorlichting is zeker belangrijk om de bewustwording van studenten te vergroten, echter voorlichting alleen is niet voldoende. Aanpassing van werkplekken is hierbij ook belangrijk. Hierbij moet niet alleen gedacht worden aan Arbo-goedgekeurd meubilair en notebook-standaards, maar ook aan *voldoende* kluisjes zodat studenten hun rug kunnen ontlasten van het sjouwen van zware tassen en voorzieningen om de laptop op de werkplek vast te leggen, zodat men kan pauzeren zonder kans op diefstal.

- **Om de effectiviteit van het Arbo-beleid voor studenten te verbeteren, strekt het tot aanbeveling om studenten meer te betrekken bij de vorming van het Arbo-beleid.**

Een mogelijkheid om dit te realiseren is om bij de controle van de arbeidsinspectie twee leden van UR of FR mee te gaan: één personeelslid en één student. Op deze manier zal een kopie van de handhavingcorrespondentie – behalve naar het OPTUE- ook naar de overige medezeggenschapsorganen gaan. Hierdoor blijven deze organen (en de studenten die hier zitting in hebben!) op de hoogte van de bevinden van de Arbeidsinspectie op de TU/e. Daarnaast zouden ook de Arbo-jaarverslagen van de verschillende faculteiten zouden beter verspreid moeten worden (bijvoorbeeld onder FR's, facultaire organisaties, studieverenigingen), waardoor inspraakorganen een betere controle kunnen uitvoeren op het Arbo-beleid op de TU/e.

Tevens strekt het tot aanbevelingen dat de FR's van de verschillende faculteiten bekijken wat de invloed van een FR kan zijn op het Arbo-beleid van een faculteit en hoe deze invloed het best gerealiseerd kan worden, zodat het Arbo-beleid beter afgestemd kan worden op studenten.

De studentgeleding in de FR's moeten net als het personeel instemmingsrecht krijgen op het Arbo-beleid. De MUB voorziet alleen in adviesrecht voor studenten op het Arbo-beleid, maar dit betreft minimum rechten. Gezien de zwakke bescherming die de Arbo-wet studenten biedt, is het extra belangrijk dat

³ Hiermee wordt bedoeld dat het bij studenten bekend moet zijn bij wie of waar ze terecht kunnen met vragen en opmerkingen.

studenten maximale invloed kunnen uitoefenen op het Arbo-beleid, teneinde gezondheidsklachten onder studenten te voorkomen.

- **Meer duidelijkheid omtrent het Masterplan zal ten goede komen aan het Arbo-beleid.**

Faculteiten die nog gaan verhuizen, wachten met grote aanpassingen en het doen van RI&E's. Door het uitstellen van verhuizingen worden ook noodzakelijke aanpassingen steeds verder uitgesteld. Dit heeft een negatieve invloed op de Arbeidsomstandigheden van studenten.

Wanneer er sprake is van langdurige uitstelling van verhuizing van een bepaalde faculteit of dienst, dient er door de betreffende verantwoordelijke op gewezen te worden dat de noodzakelijk aanpassingen dan toch in het oude gebouw gedaan moeten worden. Dit om continue goede Arbeidsomstandigheden te kunnen blijven bieden.

- **Ten einde de effectiviteit van het Arbo-beleid voor studenten te verbeteren dienen medewerkers en studenten, zich naast de eigen verantwoordelijkheid, ook bewust gemaakt te worden van hun verantwoordelijkheden tegenover elkaar.**

Bij het volgen van onderwijs is er namelijk voor studenten wel sprake van een ondergeschiktheidsrelatie. De docent draagt in principe de verantwoordelijkheid om het voor de student mogelijk te maken om werkdruk te spreiden en in geval van bijvoorbeeld practica draagt de docent/ begeleider verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de student. Ook strekt het tot aanbeveling om studenten middels voorlichting aan te moedigen om naast de eigen verantwoordelijkheid, ook bewust te maken van de verantwoordelijkheden ten opzichte van medestudenten. Het aanspreken van mensen op hun manier van werken moet vaker gebeuren, echter wel op een dusdanige manier dat geen ergernis bij de aangesproken persoon opwekt. Dit onderwerp zou dan ook onderdeel moeten zijn van de arbo-instructies.

- **Een bundeling van Arbo- en milieucoördinatoren zal bijdragen aan een beter en efficiënter Arbo-beleid.**

Een dergelijke bundeling moet zodanig worden opgezet dat de faculteiten elkaar op praktisch gebied kunnen helpen, waardoor de kennis kan dan optimaal worden benut.

- **Uitbreiding van de capaciteit van AMSO zal bijdragen aan een beter Arbo-beleid.**

Het is gebleken dat faculteiten en diensten veel gebruik maken van de adviezen van AMSO en dat de onderbezetting van AMSO als een gemis wordt ervaren. Er moet bekeken worden op welke punten AMSO extra deskundigheid kan gebruiken (bijvoorbeeld vergunningen). AMSO is de belangrijkste spil in het Arbo-beleid op de TU/e. Wanneer zij lang onderbezet is, getuigt dat onvoldoende prioriteit van Arbo op centraal beleidsniveau.